

Zbornik sudske prakse

Predmet C-363/12

**Z.
protiv**

A Government department i The Board of management of a community school

(zahtjev za prethodnu odluku koji je uputio Equality Tribunal)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Socijalna politika – Direktiva 2006/54/EZ – Jednako postupanje prema radnicima i radnicama – Majka naručiteljica koja je dobila dijete na temelju dogovora o zamjenskom majčinstvu – Neodobravanje plaćenog dopusta koji je istovjetan roditeljskom ili posvojiteljskom dopustu – Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom – Direktiva 2000/78/EZ – Jednako postupanje u pitanjima zapošljavanja i rada – Zabrana svake diskriminacije na temelju invaliditeta – Majka naručiteljica koja ne može nositi dijete – Postojanje invaliditeta – Valjanost direktiva 2006/54 i 2000/78“

Sažetak – Presuda Suda (veliko vijeće) od 18. ožujka 2014.

- Socijalna politika – Radnici i radnice – Pristup zaposlenju i radnim uvjetima – Jednakost postupanja – Direktiva 2006/54 – Neodobravanje roditeljskog dopusta majci naručiteljici – Nepovoljan tretman vezan za trudnoću ili roditeljski dopust – Nepostojanje*
(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2006/54, čl. 2. st. 1. t. (a) i (b), i čl. 2. t. (c), te čl. 4. i 14.; Direktiva Vijeća 92/85, čl. 8.)
- Socijalna politika – Radnici i radnice – Pristup zaposlenju i radnim uvjetima – Jednakost postupanja – Direktiva 2006/54 – Područje primjene – Odobravanje i uvjeti primjene posvojiteljskog dopusta – Isključenje*
(Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2006/54, 27. uvodna izjava i čl. 16.; Direktiva Vijeća 92/85)
- Prethodna pitanja – Nadležnost Suda – Ograničenja – Očito irelevantno pitanje*
(čl. 267. st. 1. UFEU-a)
- Međunarodni sporazumi – Sporazumi Unije – Nadređenost nad instrumentima sekundarnog prava Unije – Obveza tumačenja instrumenata sekundarnog prava u svjetlu međunarodnih sporazuma – Tumačenje Direktive 2000/78 u svjetlu Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom*
(čl. 216. st. 2. UFEU-a; Direktiva Vijeća 2000/78)

5. *Socijalna politika – Jednako postupanje u pitanjima zapošljavanja i rada – Direktiva 2000/78 – Zabrana diskriminacije na temelju invaliditeta – Pojam „invaliditet“*

(Direktiva Vijeća 2000/78)

6. *Socijalna politika – Jednako postupanje u pitanjima zapošljavanja i rada – Direktiva 2000/78 – Zabrana diskriminacije na temelju invaliditeta – Nesposobnost dobiti dijete konvencionalnom metodom – Poremećaj koji majci ne priječi pristup zaposlenju, obavljanje posla ili napredovanje u poslu – Nepostojanje diskriminacije*

(Direktiva Vijeća 2000/78)

7. *Prethodna pitanja – Nadležnost Suda – Ograničenja – Međunarodna konvencija koja obvezuje Uniju – Ispitivanje valjanosti Direktive u odnosu na međunarodnu konvenciju – Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom – Procjena valjanosti Direktive 2000/78 u odnosu na određena pravila te konvencije Procjena valjanosti Direktive 2000/78 u pogledu određenih pravila te konvencije – Isključenje*

(čl. 267. st. 1. t. (b) UFEU-a; Direktiva Vijeća 2000/78)

1. Direktivu 2006/54 o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada, osobito njezine članke 4. i 14., treba tumačiti na način da neodobranje plaćenog dopusta koji je istovjetan roditeljskom dopustu radnici, u njezinom svojstvu majke naručiteljice, koja je dobila dijete na temelju dogovora o zamjenskom majčinstvu, ne predstavlja diskriminaciju na temelju spola.

Kao prvo, kada se radi o izravnim diskriminacijama iz članka 2., stavka 1., točke (a) i (b) te direktive, to se odbijanje ne temelji na razlogu koji se primjenjuje isključivo na radnike jednog od dvaju spolova. Kao drugo, s obzirom na članak 2. stavak 2. točku (c) te direktive, majka naručiteljica koja je dobila dijete na temelju dogovora o zamjenskom majčinstvu ne može, po definiciji, biti predmet nepovoljnijeg postupanja zbog trudnoće s obzirom na to da nije bila trudna s tim djetetom. Kao treće, budući da Direktivu 92/85, o uvođenju mjera za poticanje poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radu trudnih radnica te radnica koje su nedavno rodile ili doje, treba tumačiti na način da se njezinim člankom 8. državama članicama ne nameće obveza odobranja roditeljskog dopusta zaposlenoj majci naručiteljici koja je dobila dijete na temelju dogovora o zamjenskom majčinstvu, čak i ako može dobiti dijete nakon poroda ili ga stvarno i doji, takva majka naručiteljica nije predmet nepovoljnijeg postupanja vezanoga za uzimanje roditeljskog dopusta u smislu Direktive 92/85 i stoga ne može smatrati da je bila predmet diskriminacije na temelju spola u smislu članka 2. stavka 2. točke (c) Direktive 2006/54.

(t. 51., 52., 57.-60., 67. i t. 1. izreke)

2. Iz članka 16. Direktive 2006/54 o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada, tumačenog zajedno s uvodnom izjavom 27., jasno proizlazi da ta direktiva čuva slobodu država članica da odobre ili ne odobre posvojiteljski dopust i da uvjeti primjene tog dopusta, različiti od otkaza i nastavka rada, ne ulaze u područje primjene navedene direktive. Slijedi da situacija takve majke naručiteljice, što se tiče odobrenja posvojiteljskog dopusta, ne potpada pod tu direktivu.

(t. 63., 65., 67. i t. 1. izreke)

3. Vidjeti tekst odluke.

(t. 64.)

4. Vidjeti tekst odluke.

(t. 71.-75.)

5. Pojam „invaliditet“ u smislu Direktive 2000/78 o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, mora se shvatiti kao ograničenje koje proizlazi iz trajnih tjelesnih, mentalnih ili psihičkih oštećenja, čije međudjelovanje sprečava puno i učinkovito sudjelovanje osobe u pitanju u profesionalnom životu na temelju jednakosti s drugim radnicima. Taj se pojam ne odnosi isključivo na nemogućnost izvršavanja profesionalne djelatnosti već i na prepreke obavljanju takve djelatnosti.

(t. 76., 77.)

6. Direktiva 2000/78, o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja, treba se tumačiti na način da neodbravanje plaćenog dopusta koji je istovjetan roditeljskom ili posvojiteljskom dopustu radnici koja ne može nositi dijete i koja je pribjegli zamjenskom majčinstvu ne predstavlja diskriminaciju na temelju invaliditeta. Naime, nesposobnost da dijete dobije konvencionalnom metodom sama po sebi načelno majci ne priječi pristup zaposlenju, obavljanje posla ili napredovanje u poslu.

(t. 80.-82., 91. i t. 2. izreke)

7. Valjanost Direktive 2000/78 o uspostavi općeg okvira za jednako postupanje pri zapošljavanju i obavljanju zanimanja nije moguće ocijeniti u odnosu na Konvenciju Ujedinjenih naroda o osobama s invaliditetom, ali se navedena direktiva mora u najvećoj mogućoj mjeri tumačiti u skladu s tom konvencijom.

Naime, u mjeri u kojoj se obveze koje nameće navedena konvencija tiču ugovornih strana, taj međunarodni ugovor ima narav programa. Stoga su odredbe Konvencije UN-a u svojoj provedbi ili učincima podređene intervenciji naknadnih akata koje donose ugovorne strane. U tim uvjetima, odredbe te konvencije ne čine, sa stajališta njihovog sadržaja, bezuvjetne i dovoljno precizne odredbe, te su stoga lišene izravnog učinka u pravu Unije.

(t. 87.-91. i t. 2. izreke)